

Vastine ja vastaanotetut lausunnot Gasgrid Finlandin tariffeja koskevaan kuulemiseen

Gasgrid Finland järjesti kuulemisen kaasun yhdenmukaistettuja siirtotariffirakenteita koskevan verkkosäännön ("tariffiverkkosääntö", "TAR NC") artiklan 30 mukaisista tiedoista sisältäen Gasgrid Finlandin vuoden 2022 hinnaston. Gasgrid vastaanotti kolme lausuntoa seuraavilta toimijoilta: Suomen Kaasuenergia, Baltic Energy Partners ja Eesti Energia. Gasgrid kiittää lausunnon toimittaneita toimijoita.

- [Suomen Kaasuenergia](#)
- [Baltic Energy Partners](#)
- [Eesti Energia](#)

Kuulemisasiakirjassa todettiin, että lausuvien osapuolten on erikseen ilmoitettava, ovatko heidän lausuntonsa tai osa siitä luottamuksellisia tietoja, joita ei voi julkaista nettisivuillamme. Lausunnot toimittaneet osapuolet eivät ole ilmoittaneet lausuntojen pitävän sisällään luottamuksellista tietoa, joten Gasgrid Finland julkaisee vastaanotetut lausunnot verkkosivuillaan. Seuraavassa Gasgrid Finlandin vastine lausunnoissa esitettyihin kohtiin.

- 1) Gasgrid Finland on esittänyt hinnastossaan, että siirtoverkonhaltija varaa oikeuden säätää toleranssia, jonka puitteissa shipper voi renominoida alaspäin ilman uudelleennominointimaksua. Toleranssin vaihteluvälin esitettiin olevan 10 – 50 MWh/h nykyisen kiinteän 50 MWh/h sijaan. Toleranssia ja uudelleennominointimaksua sovellettaisiin ainoastaan niinä kaasupäivinä, jolloin Balticconnectorissa olisi ko. suuntaan ruuhkaa.**

Gasgrid on esittänyt, että TSO:lla olisi varattuna oikeus säätää toleranssia vaihteluvälillä 10 – 50 MWh/h, jotta siirtoverkonhaltijalla on oikeus säätää toleranssia normaalista operatiivisesta tilanteesta poikkeavissa tilanteissa. Kyse on ensisijaisesti oikeuden varaamisesta, ja Gasgrid Finland täsmentää, että toistaiseksi ei ole ilmennyt tarvetta säätää tällä hetkellä sovellettavaa toleranssia 50 MWh/h. Toleranssin säätötarve voi ilmetä tilanteissa, joissa Balticconnectorin systemaattinen renominointikäyttäytyminen johtaa siihen, että renominoinnin myötä syntyvät kaupallisen siirtotarpeen muutokset ovat niin suuria ja nopeita, että muutokset tuovat operatiivisia haasteita fyysisessä kaasun siirrossa. Gasgrid näkee, että tällainen tilanne syntyy todennäköisemmin tilanteessa, jolloin Balticconnectorissa on ruuhkaa, jolloin nominaatiot voivat todennäköisemmin olla suurempia kuin todellinen siirtotarve. Tällainen nominointikäyttäytyminen voi syntyä sen vuoksi, että Balticconnectorin kapasiteetilla ei ole hintaa. Gasgrid on kuitenkin arvioinut, että toleranssin ja uudelleennominointimaksun soveltaminen ei ole tarpeen ruuhkattomassa tilanteessa. Vastaavaa alaspäin nominointia voi tapahtua myös ruuhkattomassa tilanteessa, mutta Gasgrid on arvioinut tämän merkittävyyden pienemmäksi.

Poikkeamat fyysisissä ja kaupallisissa kaasun siirtomäärissä allokoituvat Balticconnectorin tapauksessa nk. operatiiviselle tasehallintatilille ('Operational Balancing Account, OBA'), joka on Gasgrid Finlandin ja Viron siirtoverkonhaltijan, Elering AS:n, välinen tili, jolla siirtoverkonhaltijat hallitsevat fyysisten ja kaupallisten siirtomäärien määrärajoja. Operatiiviselke tasehallintatilille allokoituneiden kaasumäärien on pysyttävä siirtoverkonhaltijoiden sopimien ylä- ja alarajojen välissä. Mikäli renominoidut kaasumäärät muuttuvat merkittävästi ja systemaattisesti, määräraerot fyysisissä ja kaupallisissa määrissä voivat johtaa siihen, että OBA:n määritellyt toimintarajat tulevat vastaan ja TSO:n on käynnistettävä fyysiset tasehallintatoimet (fyysisten kaasuerien osto- ja myyntitoimenpiteet).

Balticconnectorissa kyse on niin kutsutusta fyysisestä ruuhkasta, koska vahvistettuihin nominaatioihin perustuvan implisiittisen kapasiteetinjakomenetelmän johdosta kaikki allokoitu kapasiteetti tulee myös käytetyksi vahvistettujen nominaatioiden toimiessa shipperin määränjakona, jota käytetään taselaskennassa. Fyysinen ruuhka syntyy, kun tosiasiallinen nominaatio ilmoitettava siirtotarve ylittää markkinaosapuolille tarjolla olevan kapasiteetin. Kaupallinen ruuhka puolestaan tarkoittaa sitä, että shipper varaa ensin kapasiteettia, mutta todellinen siirtotarve (nominoitu kaasumäärä) on eksplisiittisesti jaettua kapasiteettia pienempi, jolloin osa varatusta kapasiteetista jää käyttämättä. Ruuhkatilanteessa kapasiteetin korkea tosiasiallisen käyttöasteen tärkeys korostuu, jotta mahdollisimman suuri määrä kapasiteetista tulee tosiasiaassa käytetyksi. Samanaikaisesti ilmaisen kapasiteetin varaaminen varman päälle nominoimalla voi korostua, kun kysyntä ylittää tarjonnan tai ollaan lähellä ruuhkatilannetta. Mikäli renominaatioita tehdään alaspäin sen johdosta, että alustavat nominaatiot on tehty varmuuden vuoksi todellista siirtotarvetta suurempana, voi syntyä tarve renominoida voimakkaammin alaspäin. Toisaalta alaspäin renominoimalla palautettu kapasiteetti voi jäädä käyttämättä lyhyestä reagointiajasta johtuen. Tämän vuoksi uudelleennointimaksua sekä toleranssia sovelletaan niinä kaasupäivinä, jolloin Balticconnectorissa on ollut ruuhkaa.

On mahdollista, että ylikuormitustilanne syntyy Balticconnectorissa vasta kaasupäivän aikana. Mikäli nominaatiokierroksen (D-1 klo 15) jälkeen ei ole ruuhkaa, vaan ruuhka syntyy myöhemmin shipperien renominoidessa ylöspäin enemmän kuin kapasiteettia on tarjolla nominaatiokierroksen jälkeen. Mikäli ruuhka syntyy vasta käynnissä olevan kaasupäivän aikana johtuen ylöspäin renominaatioista, uudelleennointimaksuvelvoitetta sovelletaan alkaen siitä renominaatiokierroksesta, jolloin ylikuormitustilanne syntyi. Jo hyväksytyihin nominaatioihin ei kosketa, vaan vahvistetut määrät pysyvät vahvistettuina.

Gasgrid esitti tarkennettavan ehtotekstiä siten, että mahdolliset muutokset toleranssissa julkaistaan ensisijaisesti UMM-alustan kautta ja tämän lisäksi myös Gasgridin verkkosivuilla.

- 2) **Gasgrid on vastaanottanut lausunnot tasehallintakokonaisuuteen liittyen seuraaviin asiakokonaisuuksiin: a) Tasehallinnan neutralointimaksun osalta on lausuttu, että tämän tulisi kohdistua niihin tasevastaaviin, jotka ovat aiheuttaneet kaasujärjestelmän epätasapainon. 2) Tasepoikkeamamaksujen osalta on lausuttu, että tällä hetkellä sovellettava mukautusaskel 10 % on liian suuri ottaen huomioon kaasun energian korkea hintataso. Lausunnossa on esitetty, että mukautusaskel alennettaisiin voimassa olevasta 10 prosentista kohtuullisempaan 5 prosenttiin.**

Tasehallinnan periaatteet on esitetty Energiaviraston vahvistamissa tasehallinnan ehdoissa, jotka ovat voimassa toistaiseksi. Gasgrid on tunnistanut tarpeen arvioida tällä hetkellä sovellettava tasehallintakokonaisuus. Tasehallintapalvelukokonaisuus ja sen kehittäminen on asetettu Gasgridin toimintasuunnitelmaan tulevalle vuodelle. Gasgrid tulee arvioimaan tasehallintapalvelut kokonaisuutena sisältäen tällä hetkellä sovellettavat tasepoikkeamamaksujen määrittelyperiaatteet sekä neutralointimaksukokonaisuuden. Gasgrid tulee toteuttamaan tasehallinnan kehitysprojektin markkinaosapuolet osallistavalla menettelyllä.